

בג"צ 1019/15 - פלוני נ' פרקליטות פלילי מחוז תל אביב

בג"צ 1019/15 - פלוני נ' פרקליטות פלילי מחוז תל אביב

בג"צ 1019/15

פלוני

פלוני

נגד

פרקליטות פלילי מחוז תל אביב

בבית המשפט העליון בירושלים

[05.11.2015]

כבוד הרשם גלעד לובינסקי

בקשה לעיין בתיק בית המשפט

החלטה

לפני בקשה לעיין בתיק בית המשפט שבכותרת.

הרקע העובדתי הרלוונטי לענין מפורט בפסק הדין אשר ניתן בהליך זה ביום 14.7.2015 ואשר בגדרו נדחתה העתירה. בקצירת האומר יצוין כי מבקש העיון, הוא הנאשם בהליך הפלילי מושא העתירה (להלן: המבקש), הינו אביו של העותר; וכי במסגרת העתירה ביקש העותר שיינתן צו על תנאי המורה למשיבה לצרף הודעה שנגבתה מן המבקש לחומר הראיות בתיק הפלילי המתנהל נגדו. בפסק הדין נקבע, בין היתר, כי היה על העותר לצרף את המבקש כמשיב לעתירה, וזאת מן הטעם שהוא עלול להיפגע באופן ממשי כתוצאה מקבלתה (פיסקה 12 לפסק הדין). מבקשת העיון ומכתבי בידין נוספים אשר הוגשו על ידי המבקש עולה, כי העיון מבוקש על רקע הקשר של המבקש לעתירה והעובדה שהוא אמור היה להיות מצורף כצד לה, ובשים לב להליך הפלילי אשר מתנהל נגדו. כן צוין, כי העיון דרוש לצורך "התדיינות משפטית קיימת ועתידית". המשיבה הותירה את בקשת העיון לשיקול דעת בית המשפט, ואילו העותר מתנגד לה משלל סיבות. בין היתר טוען העותר כי אין למבקש עניין ממשי בעיון המבוקש; כי הבקשה הוגשה כחלק מרצונו של המבקש להכפישו ולפגוע בו; וכי קיים איסור פרסום בהליך. יוער, כי תגובת העותר הוגשה אך ביום 28.10.2015, כשלושה חודשים לאחר הגשת בקשת העיון ולאחר שהעותר הגיש פעם אחר פעם בקשות ארכה ולא עמד במועדים שהוא עצמו ביקש (ואף במועדים שנקבעו על ידי בית המשפט).

המסגרת הנורמטיבית לבחינת בקשה לעיון בתיק בית משפט של מי שאינו בעל דין מצויה בתקנה 4 לתקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים), התשס"ג-2003 (להלן: תקנות העיון). כידוע, ככלל - ובהיעדר איסור שבדין - נקודת המוצא היא כי יש להיעתר לבקשת העיון וזאת על רקע ההכרה במעמדו של עיקרון פומביות הדין. ככל שאחד מבעלי הדין מתנגד לעיון, מוטל עליו הנטל לשכנע בקיומו של טעם ממשי המצדיק את שלילתו (ראו למשל, ע"א 8849/01 סבוב נ' פקיד שומה למפעלים גדולים, פ"ד נט(5) 385 (2005); בג"ץ 5917/97 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר המשפטים(8.10.2009), פסקאות 24-25). ודוק: גם בהיעדר התנגדות מטעם בעלי הדין נדרש בית המשפט לאזן את זכות העיון מול אינטרסים לגיטימיים אחרים, ובהם אינטרסים של צדדים שלישיים ושל הציבור בכללותו, כמו גם סבירות הקצאת המשאבים הנדרשת לשם היענות לבקשה (ראו תקנות 4(ד), 4(ו) לתקנות העיון). יישום אמות המידה האמורות על המקרה שלפניי הובילני לכלל מסקנה לפיה יש להיעתר לבקשת העיון ברובה תוך הטלת מגבלות מסוימות, כמפורט להלן.

תחילה יש להידרש לצו איסור הפרסום ביחס לשמו של העותר ולפרטי עתירתו, אשר הוטל על ידי כב' השופט נ' סולברג בהחלטתו מיום 10.2.2015. כפי שכבר נפסק בעבר, קיומו של איסור פרסום אין משמעו, בהכרח, איסור עיון שלא למטרת פרסום (בג"ץ 5699/07 יועז נ' היועץ המשפטי לממשלה (23.4.2009); רע"א 8521/09 בירן נ' הרמולין (29.11.2012); רע"א 798/14 פלונית נ' פלוני (14.4.2015)). ואכן, במקרה דנן העיון אינו מבוקש לצרכי פרסום. זאת ועוד, לא יכול להיות חולק כי המבקש - אשר אינו צד "זר" להליך - יודע את שמו של העותר ומודע לעיקריה של העתירה (ולא למותר לציין בהקשר זה כי פסק הדין בהליך, אשר מפרט את תוכן העתירה, פורסם ברבים תוך השמטת שם העותר). בנסיבות אלה, דומה כי הרציונל שבהטלת איסור הפרסום ביחס לכלל הציבור אינו חל ביחס למבקש, בוודאי שלא בעצמה זהה. על רקע האמור איני סבור כי איסור הפרסום, כשלעצמו, מהווה מחסום לבחינתה של בקשת העיון לגופה, תוך עריכת איזונים מתאימים כמקובל.

דומני, כי העובדה שהעתירה מתייחסת להליך הפלילי אשר מתנהל כנגד המבקש מבססת זיקה ממשית של המבקש לעתירה ומהווה טעם כבד משקל התומך במתן רשות עיון. ואכן, עניינו של המבקש בהליך עולה בבירור גם מפסק הדין, בגדרו נקבע כאמור במפורש כי היה על העותר לצרף את המבקש כצד להליך. על רקע זה ובשים לב לנושא העתירה, לא מצאתי ממש בטענת העותר לפיה היה על המבקש להסביר כיצד בדיוק יסייע לו העיון בגדר ההליך הפלילי (להלכה לפיה מבקש העיון אינו נדרש, ככלל, להסביר כיצד יהיה בעיון המבקש להועיל לו בגדר התדיינות אחרת ראו למשל, רע"א 5349/13 דומיקאר בע"מ נ' שלמה תחבורה (2007) בע"מ (29.8.2013), פסקה 10 והאסמכתאות הנזכרות שם). בנסיבות אלה אף אין צורך להידרש לשאלה האם ההליכים הנוספים שהוזכרו על ידי הצדדים מבססים טעם עצמאי לעיון המבוקש.

לא נעלמו מעיני טענותיו של העותר לפיהן עניינו של המבקש בעיון נעוץ ברצונו לפגוע בעותר. בהקשר זה יצוין, כי לתגובת העותר צורפה החלטה של בית הדין האזורי לעבודה בירושלים אשר ניתנה לפני זמן לא רב, והעוסקת בבקשת עיון נוספת אותה הגיש המבקש בהליך אחר שהעותר צד לו. הבקשה דשם נדחתה, תוך שנקבע בין היתר כי על פניו נראה שהטעמים העומדים בבסיס בקשת העיון אינם ענייניים ונובעים ממערכת היחסים העכורה שבין המבקש לעותר.

ואולם, איני סבור שיש בהחלטה האמורה כדי להועיל לעותר. זאת, מאחר שקיים הבדל מהותי בין ההליך דשם לבין ההליך דכאן: בעוד שהמבקש נעדר קשר כלשהו להליך בבית הדין לעבודה, הרי שעתירה זו עוסקת כל כולה בהליך הפלילי אשר מתנהל נגדו. הגם שלא ניתן להתעלם ממערכת היחסים הטעונה בין העותר למבקש (כפי שבאה לידי ביטוי מצער באופן המתלהם שבו נוסחו כתבי בי הדין בבקשה שלפניי), הרי שלאור הקשר ההדוק של המבקש לעתירה, אין די בחששות אשר הועלו על ידי העותר כדי להטות את הכף לעבר דחייתה של הבקשה. בפרט נכונים הדברים על רקע העובדה שלא הוברר כיצד בדיוק עשוי העיון במסמכים העיקריים שבתיק (למעט המסמכים הקשורים לבקשת הפטור) לפגוע בעותר, וזאת בשים לב לכך שהמבקש ממילא מודע לרוב פרטיה של העתירה.

מכל הטעמים הנזכרים לעיל, ולאחר שעיינתי במסמכים שבתיק, מצאתי כי יש מקום לקבל את בקשת העיון. יחד עם זאת, נסיבות העניין - ובהן צו איסור הפרסום והחששות אשר הועלו על ידי העותר - מצדיקות הטלת מגבלות מסוימות על העיון, כלדקמן:

1. העיון יותנה במתן התחייבות בכתב מאת המבקש להימנע מפרסום פרטים אישיים ביחס לעותר, ככל שייחשף לפרטים כאמור כתוצאה מן העיון. מובהר כי מגבלה זו לא תמנע מן המבקש לעשות שימוש בפרטים האמורים במסגרת ההליך הפלילי המתנהל נגדו או במסגרת הליכים משפטיים אחרים (קיימים או עתידיים) בין הצדדים;
 2. העיון לא יכלול את כתבי בי הדין העוסקים בסוגיית הפטור מאגרה. זאת, מאחר שמסמכים אלה כוללים נתונים אישיים ביחס לעותר ועל פני הדברים האינטרס של המבקש לעיין בתיק, כפי שפורט לעיל, אינו משתרע עליהם. העיון ייערך במזכירות בית המשפט בתיאום מראש ובהתאם לנוהל המקובל.
- ניתנה היום, כ"ג בחשון התשע"ו (5.11.2015).